

Sygn. akt III AUa 1245/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba (spr.)
Sędziowie:	SSA Grażyna Czyżak SSO del. Alicja Podlewska
Protokolant:	stażysta Emilia Romanik

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2013 r. w Gdańsku

sprawy W. B.

przeciwko

Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ubezpieczenie społeczne rolników

na skutek apelacji W. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 kwietnia 2012 r.,
sygn. akt VIII U 1904/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1245/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 sierpnia 2011 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w G. stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników W. B. od dnia 18 lipca 2011 r., bowiem nie spełniła ona przesłanki podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata przed rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona wskazała, iż prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od 4 lat, tj. od 2007 r., natomiast ubezpieczeniu społecznemu rolników podlega od 20 lat.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o oddalenie odwołania w całości.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2012 r. oddalił odwołanie oraz przekazał do rozpoznania Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w G. nowy wniosek o wznowienie postępowania w sprawie decyzji z dnia 20 kwietnia 2011 r.

W. B. od 1 stycznia 1991 r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy jako osoba prowadząca dział specjalny produkcji rolnej. W dniu 1 sierpnia 2007 r. ubezpieczona rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Od dnia 17 marca 2011 r. (data prawomocności wyroku) małżeństwo ubezpieczonej z H. B. (1) zostało rozwiązane przez rozwód.

Decyzją z dnia 26 kwietnia 2011 r., mylnie zaadresowaną na imię i nazwisko byłego małżonka ubezpieczonej, Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w G. stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników W. B. od dnia 1 października 2007 r., z uwagi na fakt, iż nie złożyła ona w Kasie oświadczenia o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej. Ubezpieczona nie złożyła do Sądu odwołania od powyższej decyzji, wobec czego decyzja ta jest prawomocna.

Z dniem 16 czerwca 2011 r. ubezpieczona zawiesiła wykonywaną pozarolniczą działalność gospodarczą na okres 1 miesiąca. Również z dniem 16 czerwca 2011 r. zgłosiła się do ubezpieczenia społecznego rolników. Decyzją z dnia 30 czerwca 2011 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w G. stwierdził podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników W. B. od dnia 16 czerwca 2011 r. Z dniem 18 lipca 2011 r. ubezpieczona podjęła zawieszoną działalność gospodarczą. W dniu 10 sierpnia 2011 r. pozwany wydał zaskarżoną decyzję.

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów dołączonych do akt, w tym akt pozwanego, których wiarygodności oraz autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron procesu. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu.

Sąd I instancji przywołał treść art. 5a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. z 2008 r. Dz. U. Nr 50, poz. 291 ze zm.) stwierdzając, iż ubezpieczona od daty zawieszenia działalności gospodarczej podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników przez okres krótszy niż 3 lata, tj. od 16 czerwca 2011 r. do 17 lipca 2011 r., zatem ubezpieczonej nie przysługuje prawo wyboru pomiędzy ubezpieczeniem społecznym rolników a ubezpieczeniem w ZUS. Ubezpieczona podjęła zawieszoną działalność gospodarczą z dniem 18 lipca 2011 r. Jak wynika z cytowanego przepisu art. 5a ust. 2 ww. ustawy, za rozpoczęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uznaje się także wznowienie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, której prowadzenie okresowo zawieszono. Taka sytuacja miała miejsce w przypadku ubezpieczonej. Zaskarżona decyzja jest zatem słuszna i zgodna z prawem.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z powyżej powołanymi przepisami, w pkt I wyroku oddalił odwołanie.

Sąd I instancji odwołał się do treści art. 52 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art. 83a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.) wskazując, że z uwagi na fakt, iż ostateczna decyzja z dnia 26 kwietnia 2011 r. została mylnie zaadresowana na imię i nazwisko byłego małżonka ubezpieczonej, orzekł jak w pkt II wyroku.

Apelująca W. B. zaskarżyła punkt I wyroku zarzucając mu:

1) naruszenie art. 477⁹ § 1 k.p.c. w związku z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.) poprzez przyjęcie, iż decyzja Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 26 kwietnia 2011 r. jest prawomocna, a co za tym idzie,

2) naruszenie art. 5a ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, poprzez przyjęcie, iż ubezpieczona nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników przez okres minimum 3 lat przed dniem 18 lipca 2011 r.

W konsekwencji wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1 i orzeczenie co do istoty sprawy, zasądzenie od uczestnika na rzecz ubezpieczonej kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio uczestnikowi.

Apelująca podniosła, że Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, iż decyzja Prezesa KRUS z dnia 26 kwietnia 2011 r. nie została doręczona ubezpieczonej W. B. z przyczyn leżących po stronie organu (błędnie wskazany adresat). Miesięczny termin do wniesienia odwołania nie rozpoczął zatem biegu, a co za tym idzie powyższa decyzja nie mogła się uprawomocnić. Tym samym, w dacie zawieszenia działalności skarżąca nadal objęta była ubezpieczeniem społecznym rolników, albowiem nie zostało stwierdzone prawomocnym orzeczeniem ustanie ubezpieczenia. Jednakże Sąd Okręgowy błędnie ustalił, że niedoręczona ubezpieczonej decyzja z dnia 26 kwietnia 2011 r. była prawomocna.

W ocenie skarżącej brak jest podstaw do przyjęcia, iż zarówno w dacie zawieszenia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej przez ubezpieczoną, jak też w dniu jej ponownego podjęcia, ubezpieczona nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników.

W. B. od 1 stycznia 1991 r. nieprzerwanie podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników. W 2007 r. podjęła pozarolniczą działalność gospodarczą, dokonując stosownych zgłoszeń w KRUS. Decyzja z dnia 26 kwietnia 2011 r. jest zatem błędna. Jednakże dla niniejszej sprawy zasadnicze znaczenie ma fakt, iż w dacie wydawania zaskarżonej decyzji z dnia 10 sierpnia 2011 r. nie była ona prawomocna. Stąd organ bezpodstawnie przyjął, iż W. B. podlegała ubezpieczeniu wyłącznie miesiąc, nie zaś jak było w rzeczywistości ponad 20 lat.

Apelująca wskazała, że za sugestią organu ubezpieczona zawiesiła na miesiąc działalność gospodarczą, gdyż miało to spowodować, iż odpadnie ryzyko uznania, iż ubezpieczenie w jej przypadku ustało. Organ zatem błędnie pouczył ubezpieczoną, na skutek czego utraciła miesięczne dochody, a ponadto pozbawiono ją przysługującego jej uprawnienia do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników. Konsekwencjami błędnego pouczenia nie powinna być obecnie obciążana skarżąca.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w G. w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni W. B. nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym odpowiada prawu, zaś zarzuty skarżącej są niezasadne.

Sąd Okręgowy przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, a w swych ustaleniach i wnioskach nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił też uchybień w zakresie zarówno ustalonych faktów, jak też ich kwalifikacji prawnej uzasadniających ingerencję w treść zaskarżonego orzeczenia. W konsekwencji Sąd odwoławczy oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd pierwszej instancji uznał je za własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., I PKN 339/98, opubl. OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że w sprawie zaszyły przesłanki do wydania decyzji z dnia 10 sierpnia 2011 r. wyłączając wnioskodawczynię z ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 18 lipca 2011 r., bowiem nie spełniła ona przesłanki podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata przed rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej.

Stosownie do treści art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j.Dz.U. 2008 r., Nr 50, poz. 291 ze zm.) rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu w okresie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy prowadzeniu tej działalności, jeżeli spełnia jednocześnie następujące warunki:

- 1)złoży w Kasie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy tej działalności,
- 2)jednocześnie nadal prowadzi działalność rolniczą lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym, obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego, lub w dziale specjalnym,
- 3)nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym,
- 4)nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych,
- 5)kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej nie przekracza kwoty 2.528 zł.

Za rozpoczęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uznaje się także:

- 1)wznowienie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej, której prowadzenie okresowo zawieszono,
- 2)zmianę rodzaju lub przedmiotu wykonywanej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (art. 5 ust. 2 tej ustawy).

Sąd Okręgowy zasadnie przyjął, że ubezpieczona od daty zawieszenia działalności gospodarczej podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników przez okres krótszy niż 3 lata, tj. od 16 czerwca 2011 r. do 17 lipca 2011 r., dlatego nie przysługuje jej prawo wyboru pomiędzy ubezpieczeniem społecznym rolników a ubezpieczeniem w ZUS. Ubezpieczona podjęła zawieszoną działalność gospodarczą z dniem 18 lipca 2011 r. Zatem zaskarżona decyzja z dnia 10 sierpnia 2011 r. była prawidłowa.

Zasadnicze znaczenia dla sprawy ma decyzja Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w G. z dnia 26 kwietnia 2011 r. stwierdzająca ustanie ubezpieczenia społecznego rolników W. B. od dnia 1 października 2007 r., z uwagi na fakt, iż nie złożyła ona w Kasie oświadczenia o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej.

Wbrew twierdzeniom apelującej decyzja z dnia 26 kwietnia 2011 r. jest prawomocna. Wprawdzie została ona mylnie zaadresowana na imię i nazwisko byłego małżonka ubezpieczonej, ale z analizy akt organu rentowego i akt sprawy wynika, że wnioskodawczyni o tej decyzji wiedziała.

W. B. w piśmie z dnia 13 marca 2012 r. oświadczyła, że odebrała decyzję z dnia 26 kwietnia 2011 r. wraz z inną pocztą, ale nie otworzyła koperty i oddała ją mężowi, bo on był jej adresatem (k.37 a.s.).

Z korespondencji, jaką ubezpieczona prowadziła z KRUS wynika, że zapoznała się z treścią decyzji z dnia 26 kwietnia 2011 r., gdyż w piśmie z dnia 6 maja 2011 r. między innymi wskazała, że nie zgadza się z decyzją o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników (k. 82 a. KRUS dot. H. B.). Pozwany prowadził dalsze postępowania wyjaśniające, czy wnioskodawczyni otrzymała decyzję z dnia 26 kwietnia 2011 r. W dniu 25 maja 2011 r. udzielono wnioskodawczyni odpowiedzi wraz z informacją o przysługującym prawie wniesienia odwołania do Sądu i jego terminie oraz umożliwiono wypowiedzenie się ubezpieczonej czy pismo z dnia 6 maja 2011 r. należy potraktować jako odwołanie do sądu (k. 83 a. KRUS dot. H. B.). Wnioskodawczyni nie odpowiedziała na to pismo w wyznaczonym terminie.

Z powyższego wynika, że apelująca zapoznała się z treścią decyzji z dnia 26 kwietnia 2011 r. i miała możliwość złożenia od niej odwołania w ustawowym terminie, czego jednak nie uczyniła, dlatego wskazana decyzja uprawomocniła się.

Na marginesie zaznaczyć należy, że w zaistniałej sytuacji jedyną możliwością prawnie dopuszczoną było przekazanie do rozpoznania Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w G. nowego wniosku o wznowienie postępowania w sprawie decyzji z dnia 26 kwietnia 2011 r.

Sąd Apelacyjny nie stwierdził naruszenie art. 477⁹ § 1 k.p.c. w związku z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.), gdyż wnioskodawczyni nie skorzystała z przysługującego jej prawa złożenia odwołania od decyzji z dnia 26 kwietnia 2011 r. W konsekwencji Sąd Okręgowy nie naruszył art. 5a ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.